

Lovforslag nr. L 186. Fremsat den 14. marts 2007 af finansministeren (Thor Pedersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om offentlige betalinger m. v.

(Private udbetaleres anvendelse af Nemkontoregisteret)

§ 1

I lov nr. 1203 af 27. december 2003 om offentlige betalinger m.v., som ændret ved § 1 i lov nr. 527 af 24. juni 2005 og § 1 i lov nr. 449 af 22. maj 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 2, udgår », hvortil der kan ske udbetalinger fra det offentlige«.

2. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Private udbetalere kan mod betaling og på nærmere fastsatte vilkår anvende det efter § 4 etablerede kontoregister og i medfør heraf udviklede Nemkontosystem til formidling af udbetalinger til betalingsmodtagerens Nemkonto.

Stk. 2. Ved private udbetalere forstås i denne lov fysiske og juridiske personer, der foretager

udbetalinger, og ikke er omfattet af § 12 eller er offentlige myndigheder.

Stk. 3. Betalingsmodtageren kan til enhver tid meddele en privat udbetaler, at udbetalinger ikke ønskes indsat på modtagerens Nemkonto.

Stk. 4. En privat udbetaler må til brug for formidling af udbetalinger anvende betalingsmodtagerens personnummer, hvis den private udbetaler efter anden lovgivning har adgang til at behandle personnumre, eller hvis betalingsmodtageren har givet samtykke til anvendelsen af vedkommendes personnummer.

Stk. 5. Finansministeren fastsætter nærmere vilkår for formidling af udbetalinger efter stk. 1.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 2007.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

Lovforslaget har til formål at give private udbetalere mulighed for at blive sluttet til Nemkontoregisteret og det tilknyttede Nemkontosystem i forbindelse med udbetalinger til borgere og virksomheder, herunder offentlige myndigheder. For så vidt angår bestemmelserne om Nemkonto, regulerer lov om offentlige betalinger i dag alene udbetalinger fra offentlige myndigheder til borgere og virksomheder. Der har imidlertid fra flere brancheorganisationer og virksomheder været udtrykt ønske om, at også private virksomheder kan blive tilsluttet Nemkontosystemet i forbindelse med udbetalinger til borgere og virksomheder. Efter vedtagelsen af lov om offentlige betalinger forestod en udviklingsperiode og en stor implementeringsopgave i forhold til de offentlige myndigheder. Nemkontosystemet blev sat i drift i november 2005 med successiv tilslutning inden for det første år af de offentlige myndigheder. Nemkontosystemet har i løbet af det første driftsår bevist sin effektive håndtering af betalinger. Systemet håndterer nu ca. 60 mio. offentlige udbetalinger årligt. Det skønnes derfor hensigtsmæssigt, at der nu gives private udbetalere en lignende mulighed for at effektivisere betalingsformidlingen til deres betalingsmodtagere.

En sådan tilslutning giver flere samfundsmæssige gevinster:

Private udbetalere skal ikke længere indhente og registrere kontooplysninger fra betalingsmodtagere. Samtidig skal betalingsmodtager ikke huske at give udbetaler besked om nyt kontonummer. Nemkontoen, som allerede er centralt registreret i Nemkontoregisteret, kan nu også blive den foretrukne konto ved privates udbetalinger.

Lovforslaget giver mulighed for, at alle private udbetalere, såvel virksomheder som fysiske personer, kan blive tilsluttet Nemkontosystemet.

Når der sendes betalinger via Nemkontosystemet, skal betalingsmodtagere identificeres ved personnummer (for virksomheders vedkommende CVR/SE- eller

P-nummer). Det er derfor en nødvendig forudsætning for at anvende Nemkontosystemet, at en udbetaler har adgang til personnummer i forbindelse med udbetaling til fysiske personer. Forudsat at den private udbetaler efter anden lovgivning må behandle personnumre skabes der med forslaget hjemmel til, at private udbetalere kan anvende og behandle oplysninger om betalingsmodtagerens personnummer til brug for formidling af udbetalinger via Nemkonto.

Den hidtidige lov om offentlige betalinger regulerer alene offentlige udbetalinger. Privates anvendelse af Nemkontosystemet var ikke omfattet af eller forudsat ved lovens vedtagelse. En sådan udvidet anvendelse forudsætter derfor udtrykkelig hjemmel.

2. Forholdet til anden lovgivning

Det forventes, at forsikrings- og pensionselskaber vil være interesserede i at blive tilsluttet. Disse selskabers virksomhed er reguleret i lov om finansiel virksomhed. Der er i medfør heraf blandt andet fastsat bestemmelser om videregivelse af kundeoplysninger. De nugældende bestemmelser vil blive ændret således, at finansielle virksomheder kan videregive de oplysninger, der er nødvendige for at kunne benytte Nemkontoregisteret. Den bekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 1075 af 17. december 2001), der er udstedt efter lov om finansiel virksomhed om sædvanlige kundeoplysninger i finansielle virksomheder, vil derfor blive ændret, således at videregivelse til Nemkontoregisteret af oplysning om størrelsen af et udbetalingsbeløb anses som en sædvanlig oplysning i kunde-forhold, der kan videregives uden kundens samtykke.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget medfører ingen økonomiske udgifter for det offentlige. Der vil blive fastsat en betaling for privates tilslutning til og anvendelse af Nemkontoregisteret. Betalingen fastsættes efter omkostningsprincippet. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede § 5 a, stk. 5. I takt med at ordningen udvides til private udbetalere, vil de faste omkostninger

fordeles på flere brugere og dermed reducere det offentlige omkostninger til ordningen.

Der vil dog være en begrænset forøgelse af ordningens administration i Økonomistyrelsen.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget betyder, at erhvervslivet får de samme muligheder for effektiv betalingsforvaltning, som det offentlige fik med indførelsen af Nemkonto. Det vil dog være muligt for den enkelte betalingsmodtager at fravælge private udbetalinger til modtagerens Nemkonto.

Forsikring og Pension har skønnet, at medlemmerne vil kunne spare 100 mio. kr. årligt ved at anvende Nemkontoregisteret. Besparelsen realiseres gennem forventet reduktion af checkudbetalinger, der er omkostningstunge, samt mindre ressourcekrævende forretningsgange. Der vil endvidere være færre udbetalinger, der går til en lukket konto med deraf følgende genudbetaling og indhentning af nye kontooplysninger og nye checkudbetalinger.

Det vurderes, at øvrige brancher med fx stor lønadministration vil anvende registeret.

Det skønnes, at erhvervslivet samlet set vil kunne opnå en årlig omkostningsbesparelse på mindst 200 mio. kr.

De administrative konsekvenser vil bestå i en mere effektiv betalingsforvaltning, hvor der bliver færre fejludbetalinger. Private udbetalere skal ikke længere bruge tid på at indhente og opdatere kontooplysninger.

5. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

For borgerne betyder forslaget lettelser, idet en borger dels ikke skal afgive kontooplysninger og dels

ikke skal huske at meddele kontoændringer til private udbetalere. Decentrale private registre kan derfor nedlægges. Herved opnås en indskrænkning af antallet af registrerede oplysninger om den enkelte, idet Nemkontoen allerede er centralt registreret i Nemkontoregisteret.

Borgerne skal endvidere ikke bruge tid på at få indløst checks ved personlig eller skriftlig henvendelse i et pengeinstitut.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har været til høring hos samtlige øvrige ministeriers departementer, Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Brugerforeningen, Center for Ligebehandling af Handicappede, Center for små handicapgrupper, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Familielandbrug, Dansk Industri, Dansk Landbrug, Danske Regioner, Datatilsynet, De Hjemløses Landsorganisation, Den Sociale Ankestyrelse, Den Uvildige Konsulentordning på handicapområdet, De Samvirkende Invalideorganisationer, Det Centrale Handicapråd, Finansrådet, Finanstilsynet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbrugerstyrelsen, Foreningen Danske Revisorer, Landsforeningen for Førtidspensionister, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Socialchefer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring og Pension, Håndværksrådet, IT-Brancheorganisationen, Kommunernes Landsforening, Konkurrencestyrelsen, Kontaktudvalget for Mindre Sygdomsgrupper, Landbrugsrådet, Landsforeningen af psykiatribrugere, Landsforeningen for førtidspensionister, Landsforeningen Ældre Sagen, Landsorganisationen i Danmark, Nationalbanken, Realkreditrådet, Rigsrevisionen og Ældremobiliseringen.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Statens udgifter til Nemkontosystemet reduceres, idet der vil være flere udbetalere til at dække omkostningerne	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Det forventes, at forslaget vil medføre en årlig besparelse på ikke under 200 mio. kr.	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Forslaget vil indebære en mere effektiv betalingsformidling med færre udbetalingsfejl	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Allerede centralt registrerede kontooplysninger vil kunne genbruges, ligesom fortrolige oplysninger vil være registreret færre steder	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Nemkontoordningen foreslås nu udvidet til også at omfatte private udbetalere, og i konsekvens heraf foreslås det, at begrænsningen i den nuværende § 2, stk. 2, til udelukkende at angå udbetalinger fra det offentlige, udgår.

Til nr. 2

Ad § 5 a, stk. 1

Med bestemmelsen indføres hjemmel til, at også private udbetalere kan bruge Nemkontoregisteret. Såvel fysiske som juridiske personer kan gøre brug af registeret. De private udbetalere skal betale for brugen, jf. bemærkningerne til bestemmelsens stk. 5. Det forventes derfor, at kun private udbetalere med udbetalinger af et vist antalmæssigt volumen vil tilslutte sig. Anvendelsen af registeret sker ved fremsendelse af betalingsordrer til den systemansvarlige, jf. lovens § 5. Den systemansvarlige påfører betalingerne kontonummer via Nemkontoregisteret. Private udbetalere har således ikke via opslag eller på anden måde adgang til selve registeret. Udbetalingerne fra de private

udbetalere vil blive systemmæssigt registreret (logget) i Nemkontosystemet.

Ad § 5 a, stk. 2

Det vil være hensigtsmæssigt, at kredsen af private udbetalere bliver så bred som mulig. Afgrænsningen af private udbetalere i forhold til offentlige myndigheder afgøres af, om udbetaler er omfattet af offentligheds- og forvaltningsloven eller lovens § 12. Sondringen har betydning for, dels om der består en pligt til at være tilsluttet til og anvende Nemkontoregisteret, og dels om der opkræves betaling for anvendelsen, jf. den foreslåede § 5 a, stk. 1.

Ad § 5 a, stk. 3

En betalingsmodtager kan til enhver tid meddele en privat udbetaler, at udbetalinger ikke ønskes udbetalt til modtagerens Nemkonto. Formen for en sådan meddelelse og fristen for, hvornår meddelelsen skal være kommet frem, er alene et spørgsmål mellem udbetaleren og betalingsmodtageren og bør fremgå af udbetalerens forretningsbetingelser o.l.

Ad § 5 a, stk. 4

Forudsætningen for at kunne sende betalinger via Nemkontoregisteret er, at betalingsmodtagere, der er fysiske personer, identificeres ved personnummer. Den foreslåede bestemmelse udvider adgangen til at

F. t. l. vedr. offentlige betalinger m.v.

anvende personnummer, hvis den private udbetaler i medfør af anden lovgivning har adgang til at anvende personnummer. Begrebet »anden lovgivning« skal forstås således, at der ikke behøver at være sammenhæng mellem den konkrete udbetaling og lovhjemlen til at behandle personnumre. Det er tilstrækkeligt, at den private udbetaler har hjemmel til at behandle betalingsmodtagernes personnumre i det samlede lovgrundlag for sin virksomhed. En sådan adgang findes fx, hvor udbetaler har indberetningspligt overfor skattemyndighederne. Herudover kan en oplysning om personnummer behandles, hvis en betalingsmodtager giver sit samtykke til, at vedkommendes personnummer anvendes af den private udbetaler med henblik på, at udbetaling indsættes på vedkommendes Nemkonto. Et samtykke skal opfylde kravene til samtykke efter bestemmelserne herom i lov om behandling af personoplysninger (persondataloven) og lov om finansiel virksomhed for så vidt angår afgivelse af samtykke over for en virksomhed, der er omfattet af denne lov.

Herudover medfører persondatalovens krav om saglighed og proportionalitet, at en privat dataansvarlig, der alene begrunder sit ønske om behandling af

personnummer i muligheden for at anvende Nemkontosystemet, kun må indsamle og registrere oplysninger om personnumre til dette formål, hvis der er grund til at forvente, at der kommer et beløb til udbetaling til den pågældende person.

Ad § 5 a, stk. 5

Private udbetaleres tilslutning til og anvendelse af Nemkontoregistreret sker på vilkår, der fastsættes af finansministeren. Vilkårene vil blandt andet regulere pris for anvendelse, krav til teknisk tilslutning, bestemmelser om ansvar m.v. samt bestemmelser om ophør. Der vil i vilkårene endvidere blive taget stilling til, hvornår en betaling kan anses for rettidig i relation til Nemkontosystemet. Betaling for anvendelse vil blive fastsat efter omkostningsprincippet, der skal afspejle de private udbetaleres andel af de gennemsnitlige omkostninger dels ved etablering af adgangen til registeret og dels ved den løbende brug heraf.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. august 2007.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 1203 af 27. december 2003 om offentlige betalinger m.v., som ændret ved § 1 i lov nr. 527 af 24. juni 2005 og § 1 i lov nr. 449 af 22. maj 2006, foretages følgende ændringer:

§ 2, stk. 2

Stk. 2. Fysiske og juridiske personer omfattet af § 1, som allerede har anvist en Nemkonto, er til enhver tid berettiget til at anvise en ny Nemkonto, hvortil der kan ske udbetalinger fra det offentlige. De oplyste ændringer har retsvirkning senest fra den femte bankdag efter anmeldelsestidspunktet.

1. I § 2, stk. 2, udgår », hvortil der kan ske udbetalinger fra det offentlige«

§ 5. Finansministeren udpeger en systemansvarlig, som har til opgave at varetage administrationen af kontooplysningerne. Som systemansvarlig kan udpeges en offentlig myndighed eller en privat virksomhed eller lignende.

2. Efter § 5 indsættes:

Stk. 2. Finansministeren fastsætter nærmere regler for den systemansvarliges virksomhed, herunder om tilsyn med den systemansvarliges virksomhed og klageadgang.

»§ 5 a. Private udbetalere kan mod betaling og på nærmere fastsatte vilkår anvende det efter § 4 etablerede kontoregister og i medfør heraf udviklede Nemkontosystem til formidling af udbetalinger til betalingsmodtagerens Nemkonto.

Stk. 2. Ved private udbetalere forstås i denne lov fysiske og juridiske personer, der foretager udbetalinger, og ikke er omfattet af § 12 eller er offentlige myndigheder.

Stk. 3. Betalingsmodtageren kan til enhver tid meddele en privat udbetaler, at udbetalinger ikke ønskes indsat på modtagerens Nemkonto.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 4. En privat udbetaler må til brug for formidling af udbetalinger anvende betalingsmodtagerens personnummer, hvis den private udbetaler efter anden lovgivning har adgang til at behandle personnumre, eller hvis betalingsmodtageren har givet samtykke til anvendelsen af vedkommendes personnummer.

Stk. 5. Finansministeren fastsætter nærmere vilkår for formidling af udbetalinger efter stk. 1.«

Til lovforslag nr. L 186. Skriftlig fremsættelse (14. marts 2007)

Finansministeren (Thor Pedersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlige betalinger m.v. (Private udbetaleres anvendelse af Nemkontoregisteret).

(Lovforslag nr. L 186).

Lovforslaget giver private udbetalere mulighed for at blive tilsluttet Nemkontosystemet i forbindelse med udbetalinger til borgere og virksomheder.

Der har fra flere brancheorganisationer og virksomheder været udtrykt ønske om, at også private virksomheder kan blive tilsluttet Nemkontosystemet, og da systemet har været i stabil drift siden november 2005 for de offentlige institutioner, vil det være naturligt nu også at stille det til rådighed for private udbetalere.

Det betyder, at de private udbetalere, som måtte ønske at anvende systemet, ikke længere skal indhente og registrere kontooplysninger fra be-

talingsmodtagerne, som for deres vedkommende ikke længere behøver at give udbetaler oplysning om nye kontonumre.

Lovforslaget giver mulighed for, at alle private udbetalere, såvel virksomheder som fysiske personer kan blive tilsluttet Nemkontosystemet, men det forventes, at især forsikrings- og pensionselskaber vil være interesserede i at blive tilsluttet på grund af disse virksomheders store antal udbetalinger.

I forbindelse med udbetalinger til fysiske personer vil det være en forudsætning, at en udbetaler allerede har adgang til den pågældendes personnummer. Når det er tilfældet, skabes der med forslaget hjemmel til, at den private udbetaler også kan anvende og behandle betalingsmodtagerens personnummer til brug for formidling af udbetalinger via Nemkontosystemet.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.